

VYRIAUSIOJI TARNYBINĖS ETIKOS KOMISIJA
SPRENDIMAS
DĖL JEKATERINOS KUCALOVOS

2020 m. birželio 17 d. Nr. KS-72

Vilnius

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (toliau – Komisija): Komisijos pirmininkas Edmundas Sakalauskas, nariai Virginijus Kanapinskas, Evelina Matulaitienė, Antanas Šenavičius ir Martinas Žaltauskas, išnagrinėjusi pranešimą dėl Visagino savivaldybės tarybos narės Jekaterinos Kucalovos elgesio atitikties Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo (iki 2019 m. gruodžio 31 d. galiojusi redakcija, toliau – Įstatymas) nuostatomis ir įvertinusi tyrimo metu surinktą medžiagą,

n u s t a t ė:

Tyrimo pagrindas ir dalykas

Komisijos gautame pranešime nurodyta, kad 2019 m. spalio 4 d. Visagino savivaldybės tarybos narė J. Kucalova kreipėsi į šios savivaldybės administraciją ir, įspėjusi apie administracinę atsakomybę, numatytą už savivaldybių administravimo subjektų atsisakymą atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus, paprašė pateikti jai Nevyrtausybinų organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2017-2019 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2.3 priemonės „Remti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ konkurso (toliau – Konkursas) medžiagą: Konkurso dalyvių paraiškas, savivaldybės administracijos susirašinėjimo su paraiškas pateikusiais Konkurso dalyviais, jų projektų vertinimo lenteles ir kitus dokumentus.

Šiais veiksmais J. Kucalova galbūt pažeidė Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punktą, kadangi ji ir pati dalyvavo Konkurse kaip privatus asmuo – būdama VŠĮ „Kūno laboratorija“ direktorė šios įstaigos vardu pateikė paraišką dėl atitinkamo finansavimo jos projektui skyrimo.

Vadovaudamasi Įstatymo (iki 2019 m. gruodžio 31 d. galiojusi redakcija) 22 straipsnio 3 dalimi bei Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo (iki 2019 m. gruodžio 31 d. galiojusi redakcija) 25 straipsnio 1 dalimi, Komisija pavedė Visagino savivaldybės tarybos Etikos komisijai ištirti pirmiau minėtąsias aplinkybes bei įvertinti, ar savivaldybės tarybos narė J. Kucalova nepažeidė Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatų, įpareigojančių nesinaudoti pareigomis asmeninei naudai gauti.

Visagino savivaldybės tarybos Etikos komisija 2019 m. gruodžio 20 d. sprendime Nr. E-3 konstatavo, kad pirmiau nurodytais veiksmais J. Kucalova pažeidė Valstybės politikų elgesio kodekso nuostatas bei rekomendavo jai atidžiau derinti viešuosius ir privačius interesus, laikantis Valstybės politikų elgesio kodekso bei jame įtvirtintų elgesio principų. Sprendime nurodyta, kad J. Kucalovos veiksmai, Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies nuostatų kontekste, sietini su jos asmeniniu suinteresuotumu Konkurso baigtimi, tačiau, ar ji pažeidė Įstatymo nuostatas, šiame sprendime nepasisakyta.

Įvertinusi Visagino savivaldybės tarybos Etikos komisijos sprendime išdėstytas aplinkybes, atsižvelgusi į tai, kad šis sprendimas nėra vienareikšmiškas ir kad jame neįvertinta J. Kucalovos elgesio atitiktis Įstatymo nuostatoms, vadovaudamasi Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo (nuo 2020 m. sausio 1 d. galiojanti redakcija) 24 straipsnio 3 dalimi, Komisija 2020 m. sausio 15 d. posėdyje nusprendė pati atlikti tyrimą dėl J. Kucalovos elgesio.

Komisija vertina, ar Visagino savivaldybės tarybos narė J. Kucalova, iš savivaldybės administracijos prašiusi pateikti jai visus Konkurso, kuriame dalyvavo ir jos pačios vadovaujama VŠĮ „Kūno laboratorija“ ir kurio rezultatais ji galbūt buvo suinteresuota kaip privatus asmuo - VŠĮ „Kūno laboratorija“ vadovė, dokumentus, nepažeidė Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatų, įpareigojančių nesinaudoti pareigomis asmeninei naudai gauti.

Atsižvelgiant į tai, kad svarstomi J. Kucalovos veiksmai, atlikti 2019 m., jos elgesys vertinamas pagal tuo metu (iki 2019 m. gruodžio 31 d.) galiojusią Įstatymo redakciją.

Kadangi Komisijos tyrimas pradėtas 2020 m., jis atliekamas vadovaujantis 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojusia Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo redakcija.

Konkurso organizavimo, vykdymo ir Konkurso lėšų skirstymo teisėtumas nėra šio Komisijos tyrimo dalykas.

Nustatytos faktinės aplinkybės

1. 2019 m. liepos mėnesį Visagino savivaldybės administracija paskelbė Konkursą, kviesdama teikti projektų paraiškas pagal Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2017–2019 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2.3 priemonę „Remti bendruomeninę veiklą savivaldybėje“.

2. 2019 m. rugpjūčio 30 d. J. Kucalova VŠĮ „Kūno laboratorija“ vardu, kaip šios įstaigos vadovė, pateikė Visagino savivaldybės administracijai Konkurso paraišką gauti finansavimą Šeimos sveikatos ir sporto festivaliui (toliau – projektas) vykdyti. Paraiškoje nurodyta, kad J. Kucalova taip pat yra ir šio Konkursui teikiamo projekto vadovė. Projektui įgyvendinti prašoma suma: *(duomenys neviešinami)* eurų.

3. 2019 m. rugsėjo 23 d. Visagino savivaldybės Taikos pr. ir Santarvės seniūnaitijos teritorijų išplėstinė seniūnaičių sueiga (toliau – Seniūnaičių sueiga) sprendė klausimą dėl keturių Konkursui pateiktų paraiškų finansavimo: vienai iš jų lėšos nebuvo skirtos, J. Kucalovos pateiktai paraiškai skirtas dalinis finansavimas *((duomenys neviešinami))* eurų, dviems paraiškoms nuspręsta skirti tiek, kiek ir prašė jų teikėjai.

Seniūnaičių sueigos protokole nurodyta, kad „VŠĮ „Kūno laboratorija“ projektas parengtas tvarkingai, įtaigiai, numatyta partnerystė, savanorių įtraukimas, tačiau lėšų poreikis yra didelis, o numatomas renginys vyksta vieną dieną, numatytos lėšos yra projekto administravimui, buhalterijos tvarkymui. Lėšų panaudojimas nėra racionalus <...>, lėšų priemonei įgyvendinti yra gana mažai. Siūloma įgyvendinti iš dalies“ (citata).

4. 2019 m. spalio 3 d. Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu ĮTV-E-254 „Dėl priemonės „Remti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ konkurso finansuojamų projektų sąrašo patvirtinimo“ buvo patvirtintas finansuojamų projektų sąrašas ir šiems projektams skiriamo finansavimo dydis. VŠĮ „Kūno laboratorija“ projektui skirta Seniūnaičių sueigos pasiūlyta suma.

5. 2019 m. spalio 4 d. J. Kucalova, kaip tarybos narė, pateikė Visagino savivaldybės administracijai raštą, kuriame nurodė, jog viename interneto portale buvo pavišinta informacija apie

Konkurso rezultatus, susipažinus su kuriais jai kilo abejonų, ar skirstant lėšas nebuvo pažeisti Konkurso aprašo 24, 37 bei 39-41 punktai, numatantys, kad lėšos skiriamos projektams, surinkusiems daugiausiai balų ir kuriems užteko konkursui įgyvendinti numatytų lėšų.

J. Kucalova paprašė paaiškinti, kodėl ši informacija nebuvo išplatinta savivaldybės administracijos tinklalapyje, kodėl pirmenybė taikoma naujienų portalams ir kaip yra užtikrinamas informacijos slaptumas.

Taip pat J. Kucalova, vadovaudamasi Visagino savivaldybės tarybos darbo reglamentu (konkrečių šio reglamento punktų ji neįvardino), paprašė per tris darbo dienas pateikti jai visą Konkurso medžiagą nagrinėjimui: visas paraiškas su visa priedama medžiaga; vertinimo lenteles; protokolus; vertinimo vidurkių lenteles; susirašinėjimo su pareiškėjais kopijas; kitus dokumentus.

Šią informaciją J. Kucalova paprašė pateikti jos (tarybos narės) tarnybiniu elektroniniu paštu ir priminė, jog už savivaldybių administravimo subjektų atsakymą atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus ar vilkinimą atlikti tokius veiksmus yra numatyta administracinė atsakomybė (šią teksto dalį J. Kucalova parašė paryškintu šriftu).

6. Visagino savivaldybės administracija 2019 m. spalio 8 d. raštu atsakė J. Kucalovai, kad informacija apie Konkurso rezultatus paskelbta savivaldybės interneto tinklalapyje tokio turinio ir tokiais terminais, kaip numatyta Aprašo 26 punkte. Taip pat šiame rašte atkreiptas dėmesys, kad VŠĮ „Kūno laboratorija“, kuriai vadovauja J. Kucalova, taip pat dalyvavo Konkurse ir J. Kucalovos pateiktam projektui skirtas dalinis finansavimas. Todėl vadovaujantis Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamento 208.2 ir 209 punktų nuostatomis, J. Kucalovos buvo paprašyta patikslinti jos, kaip savivaldybės tarybos narės, 2019 m. spalio 4 d. prašymą ir nurodyti, kokiam savivaldybės tarybos nagrinėjamam ar rengiamam nagrinėti klausimui reikalinga J. Kucalovos prašoma informacija.

7. Visagino savivaldybės administracija informavo Komisiją, kad Konkursas buvo organizuojamas vadovaujantis Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2017–2019 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2.3 priemonės „Remti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ įgyvendinimo Visagino savivaldybėje tvarkos aprašu (toliau – Aprašas), patvirtintu Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. IV-E-172. Seniūnaičiai, organizuodami savo darbą, Aprašo nenumatytais atvejais, darbą organizuoja vadovaudamiesi Visagino savivaldybės seniūnaičių sueigos nuostatais, patvirtintais Visagino savivaldybės tarybos 2017 m. rugpjūčio 24 d. sprendimu Nr. TS-152 „Dėl Visagino savivaldybės seniūnaičių sueigos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Seniūnaičių sueigos nuostatai).

Aprašas nenumato atvejų, kada visa konkurso medžiaga, įskaitant visų Konkurso dalyvių paraiškas, savivaldybės administracijos susirašinėjimo su visais paraiškais pateikusiais dalyviais kopijos, projektų vertinimo lentelės būtų perduodamos tretiesiems asmenims.

Aprašas nenumato išplėstinės seniūnaičių sueigos sprendimo dėl projektų finansavimo apskundimo tvarkos, tačiau į *projekto pateikėjo* (juridinio asmens) paklausimą, jei toks būtų pateiktas, būtų argumentuotai atsakyta, nurodant išplėstinės seniūnaičių sueigos sprendimo priėmimo argumentus, tačiau tik ta apimtimi, kiek tai yra būtina sprendimui pagrįsti (pvz. sueigos (posėdžio) protokolo išrašą). Visos konkurso medžiagos, būtent visų Konkursui pateiktų paraiškų, vertinimo lentelių pateikimas nėra numatytas. Informacijos teikimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas.

Seniūnaičių sueiga 2019 m. rugsėjo 20 d. posėdyje patikrino pateiktų Konkursui projektų atitiktį Aprašo reikalavimams, o nutarimą dėl finansuojamų projektų sąrašo ir asignavimų paskirstymo priėmė 2019 m. rugsėjo 23 d. posėdyje.

Aprašo 25 punktas nustato, kad išplėstinės sueigos (posėdžio) nutarimas dėl finansuojamų projektų sąrašo ir asignavimų jiems patvirtinimo įforminimas protokolu ir teikiamas ne vėliau kaip per 5 dienas savivaldybės administracijai.

Seniūnaičių sueigos nutarimas dėl finansuojamų projektų sąrašo ir asignavimų paskirstymo priimtas 2019 m. rugsėjo 23 d. posėdyje, įformintas protokolu, kuris 2019 m. rugsėjo 24 d. užregistruotas Visagino savivaldybės dokumentų tvarkymo sistemoje.

Konkurso Visagino savivaldybėje rezultatai patvirtinti Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 3 d. įsakymu ĮTV-E-254 „Dėl priemonės „Remti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ konkurso finansuojamų projektų sąrašo patvirtinimo“. Buvo nuspręsta skirti lėšų keturiolikai projektų, įskaitant ir VšĮ „Kūno laboratorija“ projektą „Šeimos sveikatos ir sporto festivalis“. Atitinkama informacija 2019 m. spalio 7 d. buvo paskelbta Visagino savivaldybės interneto svetainėje.

Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 7 d. raštu (4.18E) 1-3903 „Dėl projektų veiklos planų ir sąmatų patikslinimo“ organizacijų, kurioms skirtas dalinis finansavimas, buvo paprašyta iki 2019 m. spalio 10 d. pakoreguoti savo projektus (veiklų skaičių ir apimtis, dalyvių skaičių), proporcingai skirtam finansavimui. Šis raštas taip pat išsiųstas ir VšĮ „Kūno laboratorija“.

2019 m. spalio 30 d. Visagino savivaldybės administracija pakartotinai kreipėsi į VšĮ „Kūno laboratorija“, primindama, jog iki šiol negavo projekto „Šeimos sveikatos ir sporto festivalis“ patikslintų dokumentų ir paprašė iki 2019 m. lapkričio 5 d. informuoti, ar ši įstaiga ketina įgyvendinti minėtąjį projektą.

Savivaldybės administracijos pateiktais duomenimis, VšĮ „Kūno laboratorija“ atitinkamos sutarties su savivaldybės administracija nepasirašė.

Jekaterinos Kucalovos paaiškinimas

J. Kucalova paaiškino, kad 2019 m. liepos 7 d. Visagino savivaldybės administracija, paskelbė bendruomeninės veiklos skatinimo projektų atrankos konkursą. Šiam konkursui J. Kucalova pateikė paraišką jos vadovaujamos VšĮ „Kūno laboratorija“ vardu.

Ji pabrėžė, kad suvokė, jog jai gali kilti interesų konfliktas, todėl stengėsi nesikišti į Konkurso paskelbimo, komisijos sudarymo ir kitų su Konkursu susijusių sprendimų priėmimą.

2019 m. spalio 3 d. viename interneto portale pasirodė informacija apie Konkurso rezultatus, o oficialiame savivaldybės tinklalapyje atitinka informacija pavišinta tik 2019 m. spalio 7 d.

J. Kucalovos teigimu, į ją, kaip tarybos narę, kreipėsi keli gyventojai, teiraudamiesi, kodėl konkurso dalyviams buvo skirtos tokios „įdomios“ sumos ir kodėl rezultatai buvo iš pradžių paskelbti spaudoje, o ne savivaldybės tinklalapyje. Taip pat šie gyventojai pastebėjo, kad skirstant lėšas galbūt buvo padaryta procedūrinių Konkurso Aprašo pažeidimų.

Iš spaudos sužinojusi, kad jos paraiškai yra skirtas finansavimas, J. Kucalova maniusi, jog konkursas yra baigtas ir ji jau negalinti padaryti jokios įtakos konkurso baigčiai. Todėl kilus abejonėms konkurso skaidrumu ir teisingu vykdymu, ji nusprendė prašyti konkurso dokumentų ir šiuo tikslu į savivaldybės administraciją kreipėsi kaip tarybos narė.

J. Kucalovos nuomone, prašymas gauti informaciją netraktuotinas kaip interesų konfliktas, nes tokie veiksmai neatitinka Įstatyme pateiktų interesų konflikto ir asmeninio suinteresuotumo apibrėžimų.

Kaip tarybos narė ji nepriėmė jokio sprendimo, nedalyvavo jokiame posėdyje, darbo grupėje ar pasitarime, susijusiame su Konkursu, jo rengimu, vykdymu ar rezultatų nustatymu. Ji tik norėjusi susipažinti su situacija, kaip vyko Konkursas, kuris jau buvo pasibaigęs, kurio rezultatai jau buvo paskelbti ir kurio eigai tuo metu ji jau negalėjusi daryti įtakos. Paklausimą ji galėjusi pateikti ir kaip privatus asmuo (konkurso dalyvė), prašoma informacija nėra slapta ir ji tokią informaciją būtų gavusi.

J. Kucalova taip pat atkreipė dėmesį, kad savivaldybės administracija ne tik nepateikė jos prašomos informacijos, bet ir neatliko tyrimo dėl Konkurso vykdymo skaidrumo.

Komisijos 2020 m. birželio 17 d. posėdyje J. Kucalova nedalyvavo. Apie posėdžio laiką ir vietą ji buvo informuota.

Teisinis veikos vertinimas ir motyvai

Įstatymu yra siekiama suderinti valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų privačius ir visuomenės viešuosius interesus, užtikrinti, kad priimant sprendimus pirmenybė būtų teikiama viešiesiems interesams, įtvirtinti priimamų sprendimų nešališkumą ir užkirsti kelią atsirasti bei plisti korupcijai valstybinėje tarnyboje (Įstatymo 1 straipsnis).

Įstatymo 3 straipsnyje yra įtvirtintos asmenų, dirbančių valstybinėje tarnyboje, bendrosios pareigos, viena jų įpareigoja valstybinėje tarnyboje dirbančius asmenis nesinaudoti pareigomis asmeninei naudai gauti (Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

J. Kucalova yra Visagino savivaldybės tarybos narė - valstybės politikė, šios pareigos priskirtinos valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų kategorijai, todėl Įstatymas jai taikomas pilnos apimties (Įstatymo 2 straipsnio 1 dalis).

Iš Komisijai pateiktų duomenų matyti, kad Visagino savivaldybės administracija vykdė Konkursą, o J. Kucalova, kaip VŠĮ „Kūno laboratorija“ vadovė, t.y. kaip privatus asmuo, pateikė šiam konkursui paraišką, prašydama skirti lėšų šios įstaigos projektui, taigi, ji buvo suinteresuota Konkurso baigtimi.

J. Kucalova paraiškoje nurodė, jog prašomos lėšos bus panaudotos projekto įgyvendinimui, taip pat ir projekto administravimui, įskaitant darbo užmokestį bei administravimo paslaugas. Paraiškoje taip pat nurodyta, kad projekto kontaktinis asmuo/projekto vadovas yra J. Kucalova.

Aprašo nustatyta tvarka pareiškėjų teikiamas paraiškas vertina ir sprendimus dėl jų priima Seniūnaičių sueiga (Aprašo 8 punktas). Sueigos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio - galutinį sprendimą dėl lėšų paskirstymo priima savivaldybės administracijos direktorius (Aprašo 25 p., Seniūnaičių sueigos nuostatų 6, 39, 41 punktai).

2019 m. rugsėjo 23 d. Seniūnaičių sueiga nusprendė siūlyti VŠĮ „Kūno laboratorija“ paraišką tenkinti iš dalies - skirti jai penktadalį prašytos sumos (vienas iš tokio sprendimo motyvų – lėšų panaudojimo neracionalumas, numatytos lėšos yra projekto administravimui).

2019 m. spalio 3 d. Visagino savivaldybės administracijos direktorius įsakymu patvirtino priemonės „Remti bendruomeninę veiklą savivaldybėje“ konkurso finansuojamų projektų sąrašą, pagal kurį VŠĮ „Kūno laboratorija“ projektui skirta tokia suma, kokią skirti siūlė Seniūnaičių sueiga, t.y. šiam projektui skirtas tik dalinis finansavimas (penktadalį prašytos sumos).

2019 m. spalio 4 d., J. Kucalova, ne kaip Konkurso dalyvė (privatus asmuo), bet kaip tarybos narė, kreipėsi į savivaldybės administraciją, prašydama per 3 kalendorines dienas pateikti jai visą Konkurso medžiagą (įskaitant visų Konkurso dalyvių teiktas paraiškas, susirašinėjimus su Konkurso dalyviais, t.y. trečiaisiais asmenimis, visas vertinimo lenteles), nes jai, tarybos narei, kilo abejonių dėl Konkurso vykdymo procedūrų skaidrumo ir lėšų skirstymo teisėtumo. Atkreiptinas dėmesys, kad siekdama gauti šią informaciją, J. Kucalova ne tik pateikė prašymą, kaip tarybos narė, bet ir pabrėžė, jog atitinkamos informacijos nesuteikimo atveju atsakingiems asmenims gresia administracinė atsakomybė.

J. Kucalova teigia, kad prašomą informaciją ji būtų gavusi nepriklausomai nuo to, ar dėl jos ji kreiptųsi kaip privatus asmuo, ar kaip tarybos narė. Tačiau savivaldybės administracija Komisiją patikino, kad Konkurso dalyvis (privatus asmuo) nebūtų gavęs informacijos tokia apimtimi, kiek pasinaudojusi tarybos narės statusu prašė J. Kucalova (pavyzdžiui, informacijos dėl kitų Konkurso dalyvių, Konkurso metu vykusio susirašinėjimo su šiais asmenimis ir pan.). Privatūs asmenys informacijos gali prašyti Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka, tačiau šis teisės aktas asmeniui nesuteikia absoliučios informacijos reikalavimo teisės.

Vertinant J. Kucalovos elgesį šiuo atveju atkreiptinas dėmesys ir į Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 5 punktu įtvirtintą reikalavimą nesinaudoti viešai neskelbiama tarnybine informacija ne tarnybinei veiklai. Akivaizdu, kad visa su konkurso organizavimu susijusi informacija laikytina tarnybine informacija. Taigi, ji gali būti panaudojama tik tarnybiniais tikslais, t.y. įgyvendinant tarnybines pareigas. Tuo tarpu Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 23 ir 24 straipsniai, nustatantys savivaldybės tarybos narių individualias pareigas ir teises, nesuteikia teisės gauti savivaldybės administracijoje disponuojamos tarnybinės informacijos, susijusios su projektų atrankos konkursų organizavimu, juo labiau nenustato, kokiais tikslais šią gautą informaciją tarybos narys galėtų panaudoti. Nurodytos šios įstatymo nuostatos suteikia tarybos nariui tik teisę gauti iš savivaldybės administracijos ar kitų savivaldybės įstaigų, savivaldybės valdomų įmonių visą tarybos nario veiklai reikalingą su savivaldybės taryboje nagrinėjamais ar rengiamais nagrinėti klausimais susijusią informaciją. O, kaip matyti iš tyrimo medžiagos, galutinį sprendimą dėl projektų atrankos konkurso rezultatų priima savivaldybės administracijos direktorius, bet ne savivaldybės taryba.

Įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad privatūs interesai – tai asmens, dirbančio valstybinėje tarnyboje, (arba jam artimo asmens) asmeninis turtinis ar neturtinis suinteresuotumas, galintis turėti įtakos sprendimams atliekant tarnybines pareigas. J. Kucalovos dalyvavimas juridiniame asmenyje VŠĮ „Kūno laboratorija“, taip pat kaip ir dalyvavimas Konkurse, Įstatymo prasme, laikytinas jos privačiu interesu. Šios viešosios įstaigos vardu J. Kucalova pateikė Visagino savivaldybės administracijai Konkurso paraišką, tačiau jai buvo skirtas tik dalinis finansavimas – penktadalis prašytos sumos. J. Kucalova savo paaiškinime nurodo, kad ji nusprendė prašyti konkurso dokumentų kilus abejonėms dėl konkurso skaidrumo ir teisingo vykdymo. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad šį sprendimą ji priėmė vedina būtent savo, kaip konkurso dalyvio – privataus asmens, suinteresuotumu konkurso rezultatais, ir nagrinėjamuoju atveju tikslingai pasinaudojo tarybos narės pareigomis (statusu).

J. Kucalova teigia maniusi, jog Konkurso procedūros jau buvo pasibaigusios ir kad teikdama minėtąjį prašymą jokios naudos gauti, kokių nors būdu paveikti Konkurso baigtį ji jau negalėjusi. Ši aplinkybė neturi esminės reikšmės J. Kucalovos elgesio teisiniam vertinimui, nes Komisijos

atliekamo tyrimo dalykas yra jos elgesys, kreipiantis į savivaldybės administraciją dėl visos informacijos ir dokumentų, susijusių su Konkurso organizavimu, pateikimo. Tačiau pastebėtina, kad savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 3 d. įsakyme dėl Konkurso lėšų skirstymo nurodyta, kad jis per vieną mėnesį dar gali būti skundžiamas Administracinių bylų teisenos nustatyta tvarka. Tai reiškia, kad formaliai suinteresuoti asmenys, įskaitant ir J. Kucalovą, kaip Konkurso dalyvę, dar galėjo apskųsti Konkurso rezultatus.

Tai, ar J. Kucalova gavo asmeninės naudos, ar savivaldybės administracija pateikė jos prašytą informaciją, ar ji pasinaudojo jos teiktam projektui numatytomis lėšomis ir pan., nagrinėjamoju atveju taip pat neturi esminės teisinės reikšmės. Pasak teismų praktikos, Įstatymo pažeidimui konstatuoti nėra būtina nustatyti, kad valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo savo privačius interesus įgyvendino viešųjų interesų sąskaita. Nėra būtina nustatinėti, ar asmuo gavo realios asmeninės naudos, ar jo veiksmai sukėlė padarinių (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. lapkričio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴-844/07, 2008 m. balandžio 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-705/2008*).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas formuodamas Įstatymo taikymo praktiką nurodė, kad šis teisės aktas yra prevencinis, jo normos yra formalaus pobūdžio, todėl Įstatymo pažeidimui konstatuoti pakanka nustatyti, kad valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo nesilaiko Įstatyme įtvirtintų formaliųjų reikalavimų (*2013 m. birželio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵²⁵-998/2013*).

Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyta, kad viešųjų interesų viršenybei užtikrinti asmenys, dirbantys valstybinėje tarnyboje, privalo nesinaudoti pareigomis asmeninei naudai gauti. Ši bendrosios nuostatos pavidalu suformuota privalomo elgesio taisyklė kituose Įstatymo straipsniuose nėra detalizuojama. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad Įstatymo leidejas nustatė pareigą nesinaudoti pareigomis asmeninei naudai gauti, kuri yra akivaizdžiai pakankama Komisijai kvalifikuojant priešingo Įstatymo nuostatoms ir jų tikslams elgesio pažeidimus. Atkreiptinas dėmesys, kad pasisakydama dėl šios materialinės teisės normos, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo kolegija pabrėžė, kad kriterijų, kurių pagrindu būtų galima konstatuoti, jog asmuo naudojosi pareigomis asmeninei naudai gauti, šis Įstatymas nenumato (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010-10-25 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶³-1262/2010*).

Valstybinėje tarnyboje dirbantys asmenys, turėdami pareigą nepažeisti viešojo intereso, privalo elgtis atsakingai, sąžiningai ir rūpestingai, vertinti savo veiksmų ar neveikimo pasekmes (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. gegužės 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-493/2013*).

Sistemiškai vertinant nagrinėjamoju atveju nustatytas aplinkybes, darytina išvada, kad J. Kucalova, kaip privatus asmuo – VšĮ „Kūno laboratorija“ vadovė, pateikusi Konkursui paraišką dėl projekto finansavimo ir šio projekto vykdytoja - turėjo asmeninį suinteresuotumą Konkurso baigtimi. Gavusi tik dalį prašytų lėšų ir abejodama dėl Konkurso skaidrumo bei lėšų paskirstymo teisėtumo, ji siekė gauti visą Konkurso medžiagą, taip pat ir duomenis, neteiktinus tretiesiems asmenims. Šiam tikslui ji kreipėsi į savivaldybės administraciją, pasinaudodama savo, kaip tarybos narės, pareigomis ir tokiu būdu pažeidė Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatas, įpareigojančias nesinaudoti pareigomis asmeninei naudai gauti.

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, vadovaudamasi

Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu bei Lietuvos Respublikos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 1 punktu,

n u s p r e n d ė:

1. Pripažinti, kad Visagino savivaldybės tarybos narė Jekaterina Kucalova iš šios savivaldybės administracijos prašiusi pateikti jai visą konkurso, kuriame ji dalyvavo kaip privatus asmuo – VšĮ „Kūno laboratorija“ vadovė ir kurio baigtimi ji buvo suinteresuota, medžiagą, pasinaudojo pareigomis asmeninei naudai gauti ir šia veika pažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatas.

2. Siūlyti Visagino savivaldybės merui imtis prevencinių veiksmų, kad savivaldybės tarybos nariai nesinaudotų tarnybinėmis pareigomis asmeninei naudai gauti.

3. Sprendimo kopiją išsiųsti Visagino savivaldybės tarybos narei J. Kucalovai, šios savivaldybės merui, administracijos direktoriui ir savivaldybės tarybos Etikos komisijai.

4. Sprendimą paskelbti interneto svetainėje www.vtek.lt.

Sprendimas gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo arba jo įteikimo suinteresuotajam asmeniui dienos.

Komisijos pirmininkas

Edmundas Sakalauskas